

แนวทางการให้คำปรึกษาของครูในสถานศึกษา

กมลลักษณ์ สิทธิสวัสดิ์วุฒิ¹

วันที่รับบทความ: 17 มิถุนายน 2566

วันแก้ไขบทความ: 7 กันยายน 2566

วันที่ตอบรับบทความ: 9 กันยายน 2566

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การให้คำปรึกษาสำหรับเป็นแนวทางการให้คำปรึกษาในสถานศึกษา แก่ครูที่ต้องให้คำปรึกษานักเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ไขปัญหาได้ด้วยตนเอง สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันพึงประสงค์ได้ และสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข อนึ่ง การที่ครูจะให้คำปรึกษานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ ครูจะต้องมีความรู้ ความสามารถ และมีคุณลักษณะที่ดีต่อการเป็นผู้ให้คำปรึกษา คือ ครูควรได้รับความรู้ด้านจิตวิทยาให้คำปรึกษา อีกทั้งทฤษฎีการให้คำปรึกษาเพื่อนำมาใช้ในการให้คำปรึกษานักเรียน นอกจากได้รับความรู้แล้ว ครูควรได้รับการฝึกฝนการให้คำปรึกษาเพื่อให้มีความชำนาญและเกิดทักษะในการให้คำปรึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อผู้รับคำปรึกษาให้ได้รับการช่วยเหลือ พบแนวทางการแก้ไขปัญหา นอกจากนั้นครูผู้ให้คำปรึกษาจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ให้คำปรึกษา ทัศนคติที่ดีคือความพึงพอใจในการช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถแก้ไขปัญหา ดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ ดังนั้น จากความสำคัญของการให้คำปรึกษาในสถานศึกษาเพื่อช่วยเหลือ นักเรียนให้มีพฤติกรรมอันพึงประสงค์ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานของรัฐและองค์กรเอกชนควรร่วมมือกันสนับสนุนให้ครูมีความรู้ความสามารถในการให้คำปรึกษา เพื่อช่วยป้องกัน แก้ไข และพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียนซึ่งเป็นเยาวชนของชาติ ได้มีพฤติกรรมอันพึงประสงค์เพื่อเป็นกำลังของชาติต่อไป

คำสำคัญ: การให้คำปรึกษา; ครู; สถานศึกษา

ประเภทบทความ: บทความวิชาการ

¹อดีตครูโรงเรียนอุบลวิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1
ถนนสรรพสิทธิ อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี 34000, ประเทศไทย
ผู้รับผิดชอบบทความ อีเมล: thanyakorn1303@gmail.com

Guidelines for Teacher Counseling in School

Kamonlak Sitthisawasdiwut¹

Received: June 17, 2023

Revised: September 7, 2023

Accepted: September 9, 2023

Abstract

This academic article aims to analyze counseling for a school counseling approach to teachers who need to give advice to students so that students can make decisions and choose solutions for their own problems, change desirable behaviors and live happily in society. In addition, teachers can advise students effectively and achieve their objectives. Teachers must have knowledge, ability and good characteristics to be counselors. Teachers should have knowledge in counseling psychology and counseling theory to be used in counseling students, received training in counseling to have expertise and skills in counseling which will affect the counselor to receive help and find solutions to problems. Including the mentor teacher must have a good attitude towards being a mentor. A good attitude is the satisfaction of helping students solve problems, lead creative lives and live in society. Therefore, the importance of counseling in schools in order to help students develop desired behavior. It is very important that government agencies and private organizations should work together to support teachers with the knowledge and ability to give counseling to help prevent, Correct, and develop the behavior of students, who are the nation's youth, to have desirable behavior to continue to be the strength of the nation.

Keywords: Counseling; Teacher; School

Type of Article: Academic Article

¹Former Teacher, Ubon Wittayakhom School, Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 1
Sunpasitthiprasong Road, Mueang, Ubon Ratchathani 34000, Thailand
Corresponding Author Email: thanyakorn1303@gmail.com

บทนำ

ในปัจจุบัน พบว่า นักเรียนทั้งในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีพฤติกรรมที่ขาดความรับผิดชอบและไม่มีระเบียบวินัย ขาดสมาธิในการเรียน ติดสื่อเทคโนโลยี ติดเกม ต้องการมีอิสระ มีพฤติกรรมก้าวร้าว ติดสิ่งเสพติด ถูกกลั่นแกล้งและถูกละเมิดทางเพศ ก่อการทะเลาะวิวาท เป็นต้น พฤติกรรมดังกล่าวมีผลมาจากความเจริญทางเทคโนโลยีก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เด็กหันไปสนใจเครื่องมือสื่อสารมากกว่าการเรียน และมีพฤติกรรมไม่พึงประสงค์ วัยรุ่น ทรัพย์สิน (2556) ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้ให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมดังกล่าว ได้จัดทำแผนการศึกษาเพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจในการป้องกันและแก้ไขปัญหาพฤติกรรมดังกล่าวของนักเรียน เนื่องจากครูเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับนักเรียนในโรงเรียนมากที่สุด และสามารถสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและหาแนวทางหรือวิธีการช่วยเหลือได้ ดังนั้น ครูจึงควรได้รู้วิธีการช่วยเหลือ นักเรียน มีความรู้และวิธีการในการให้คำปรึกษานักเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552) เมื่อครูได้รับความรู้และวิธีการให้คำปรึกษาจะส่งผลให้ครูเข้าใจที่จะช่วยเหลือนักเรียนให้มีแนวทางแก้ไขปัญหาและมีพฤติกรรมที่ดีขึ้น Holcomb-Mecoy (2000) ซึ่งผู้เขียนได้สรุปแนวทางการให้คำปรึกษาจากงานวิจัยและบทความทางวิชาการ การที่ครูจะให้ความช่วยเหลือ นักเรียนให้มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ครูผู้ให้คำปรึกษาควรมีคุณลักษณะ ดังนี้ (1) มีความรู้ด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษาและทฤษฎีการให้คำปรึกษา (2) ได้รับการฝึกฝนวิธีการให้คำปรึกษา (3) มีความคิดและรู้สึกหรือทัศนคติที่ดีต่อการให้คำปรึกษา ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้ครูนั้นมีความสามารถช่วยเหลือนักเรียนโดยการให้คำปรึกษา และการเป็นครูที่ดีที่มีประสิทธิภาพ ก็คือ การช่วยเหลือนักเรียน โดยวัตถุประสงค์ของบทความนี้เพื่อวิเคราะห์การให้คำปรึกษาสำหรับเป็นแนวทางการให้คำปรึกษาในสถานศึกษาแก่ครูที่ต้องให้คำปรึกษานักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ไขปัญหได้ด้วยตนเอง สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันพึงประสงค์ได้ และสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

กรอบในการวิเคราะห์

สำหรับบทความวิชาการ เรื่อง “แนวทางการให้คำปรึกษาของครูในสถานศึกษา” ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์การให้คำปรึกษาสำหรับเป็นแนวทางการให้คำปรึกษาในสถานศึกษาแก่ครูที่ต้องให้คำปรึกษานักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ไขปัญหได้ด้วยตนเอง สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันพึงประสงค์ได้ และสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ผู้เขียนได้นำความหมายของการให้คำปรึกษา หลักการให้คำปรึกษา จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษา กระบวนการให้คำปรึกษา คุณลักษณะที่ดีของผู้ให้คำปรึกษา จรรยาบรรณวิชาชีพการให้คำปรึกษา และการฝึกฝนวิธีการให้คำปรึกษา รวมทั้งทฤษฎีการให้คำปรึกษา เช่น ทฤษฎีแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ทฤษฎีแบบพฤติกรรมนิยม ทฤษฎีให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม และทฤษฎีแนวพุทธศาสตร์ เป็นต้น มาใช้เป็นกรอบในการวิเคราะห์

ผลการวิเคราะห์

การให้คำปรึกษาเป็นการที่ผู้ให้คำปรึกษาให้ความช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาในการหาแนวทางแก้ไขปัญหในสถานการณ์ที่ปลอดภัย โดยการเกื้อหนุนให้ประสบผลสำเร็จ บรรลุตามวัตถุประสงค์นั้น ๆ สำหรับการให้คำปรึกษา คือ การช่วยให้ผู้รับคำปรึกษามีความสมดุลทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณเป็นสิ่งสำคัญ รวมทั้งให้ความสำคัญต่อการให้คำปรึกษาครอบครัว ทำให้ผู้รับคำปรึกษารับรู้ความสามารถของตน การมีสัมพันธภาพที่ดีระหว่างเพื่อน ผู้ปกครอง และครู อีกทั้งการให้คำปรึกษายังมีความสำคัญต่อการแก้ไขปัญหให้แก่เด็ก และความคิดและความรู้สึกเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลแสดงพฤติกรรมที่เป็นบวกและเป็นลบ นอกจากนั้นสภาพแวดล้อมก็มีอิทธิพลต่อการเกิดพฤติกรรม ถ้าสภาพแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปก็จะส่งผลต่อความคิดและความรู้สึกเช่นกัน

สิ่งที่ส่งผลต่อการให้คำปรึกษา พอสรุปได้ว่า การให้คำปรึกษาที่จะส่งผลดีต่อผู้รับคำปรึกษานั้น ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องคำนึงถึงความคิดและความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษา อีกทั้งต้องคำนึงถึงสภาพแวดล้อมของผู้รับคำปรึกษา ไม่ว่าจะเป็น

ครอบครัว เพื่อน ครู และความเป็นอยู่ รวมทั้งวิธีการให้คำปรึกษาที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาของผู้รับคำปรึกษา ซึ่งนอกจากการให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลแล้ว (individual counseling) ก็ยังใช้วิธีการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม (group counseling) ได้ตามความเหมาะสมตามลักษณะของปัญหาของผู้รับคำปรึกษา การให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคลในกรณีปัญหาส่วนบุคคลหรือปัญหาที่ลึกซึ้ง ส่วนการให้คำปรึกษากลุ่มเป็นปัญหาที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกัน

การให้คำปรึกษา เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา เพื่อช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเข้าใจตนเองและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างมีเป้าหมาย นอกจากนั้นผู้รับคำปรึกษายังมีความสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ไขปัญหได้ด้วยตนเองอย่างเหมาะสม (Wrenn, 1951) และผู้ให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพจะต้องมีความรู้ด้านการให้คำปรึกษาโดยตรง อีกทั้งมีความรอบรู้เกี่ยวกับสุขภาพจิต สภาพสังคม และวัฒนธรรม เศรษฐกิจและจิตวิทยาให้คำปรึกษารวมทั้งต้องมีความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีให้คำปรึกษา ตลอดจนทั้งวิธีการเป็นผู้ให้คำปรึกษาอีกด้วย จึงจะสามารถให้คำปรึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ (Burks & Steffire, 1979) และผู้ที่ไม่มีความรู้และไม่ได้รับการฝึกฝนวิธีการให้คำปรึกษามาก่อนจะไม่สามารถให้คำปรึกษาได้เลย (คมเพชร จัตรศุกกุล, 2529)

อีกประการหนึ่ง ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องมีจริยธรรมและต้องรักษาจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ให้คำปรึกษาให้เป็นมาตรฐาน (George & Cristiani, 1995) การให้คำปรึกษายังต้องประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับทฤษฎีทางจิตวิทยาให้คำปรึกษา อีกทั้งยังต้องมีความสามารถด้านประสบการณ์การหยั่งรู้ และการให้คำปรึกษาจะแตกต่างจากการให้คำแนะนำ หรือการบอกให้ปฏิบัติตามความคิดของผู้ให้คำปรึกษา (Dryden & Feltham, 1994)

สิ่งที่ส่งผลต่อการให้คำปรึกษาสำหรับครูในสถานศึกษา มีดังนี้

1. หลักการให้คำปรึกษา คือ ผู้ให้คำปรึกษาสร้างความไว้วางใจแก่ผู้รับคำปรึกษาอันจะนำไปสู่สายสัมพันธ์ที่ดี ความไว้วางใจนี้จะส่งผลให้ผู้รับคำปรึกษาบอกปัญหาที่ลึกซึ้งของตนต่อผู้ให้คำปรึกษาทราบ ซึ่งจะทำให้ได้ข้อมูลที่กระจ่างขึ้น อันจะง่ายต่อการค้นหาข้อเท็จจริงเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ ตั้งใจฟัง แสดงความสนใจและเข้าใจ ไม่วิพากษ์วิจารณ์ (do not criticize) ผู้ให้คำปรึกษาควรเปิดโอกาสให้ผู้รับคำปรึกษาแสดงความรู้สึก อธิบายถึงเรื่องราวที่เป็นสาเหตุของปัญหา และฟังสิ่งที่ซ่อนเร้นอยู่ภายในจากภาษากายและคำพูด โดยใช้ประสบการณ์ของการให้คำปรึกษา อีกทั้งผู้ให้คำปรึกษาจะไม่นำค่านิยมของตนไปเปรียบเทียบกับความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษา ฟังสิ่งที่ผู้รับคำปรึกษาไม่ได้พูดหรือพูดไม่ได้ และอาจจะเป็นปมปัญหาที่แท้จริง (brewer of what the clients omits or tries or tries to say but cannot) ซึ่งการที่ผู้รับคำปรึกษาไม่ได้พูดหรืออธิบายนั้นอาจทำให้ผู้ให้คำปรึกษาได้ข้อมูลที่ไม่ชัดเจน จึงอาจทำให้การพิจารณาตัดสินใจคลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ครูจึงควรต้องมีความรู้เรื่องหลักการให้คำปรึกษาเป็นพื้นฐานต่อการให้คำปรึกษานักเรียนเพื่อการให้คำปรึกษาประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพ (คมเพชร จัตรศุกกุล, 2529)

ความรู้เรื่องหลักการให้คำปรึกษา พอสรุปได้ ดังนี้ (1) หลักการมีสัมพันธภาพที่ดีต่อผู้รับคำปรึกษา (2) การช่วยเหลือผู้รับคำปรึกษาให้สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ไขปัญหได้ด้วยตนเอง (3) การเป็นผู้รับฟังอย่างมีทักษะการฟัง (4) ผู้ให้คำปรึกษาต้องไม่วิจารณ์และโต้แย้งกับผู้รับคำปรึกษา (5) ผู้ให้คำปรึกษาต้องคำนึงถึงความแตกต่างของเด็ก (6) ผู้ให้คำปรึกษาฟังสิ่งที่ผู้รับคำปรึกษาไม่ได้พูดออกมาเพื่อค้นหาข้อเท็จจริง (7) ผู้ให้คำปรึกษาต้องเคารพสิทธิของผู้อื่น (8) ผู้ให้คำปรึกษาต้องผ่านการฝึกฝนจนเชี่ยวชาญด้านการให้คำปรึกษามาก่อน

2. จุดมุ่งหมายของการให้คำปรึกษา คือ การให้คำปรึกษาจะต้องมีจุดมุ่งหมาย ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการให้คำปรึกษา (George & Cristiani, 1995) เพื่อเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับคำปรึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของผู้รับคำปรึกษา อีกทั้งเป็นการส่งเสริมให้ผู้รับคำปรึกษามีชีวิตที่เจริญงอกงามขึ้นจากการได้รับคำปรึกษา (คมเพชร จัตรศุกกุล, 2529) นอกจากนี้ การให้คำปรึกษายังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้รับคำปรึกษาเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามเจตคติของผู้รับคำปรึกษา และสามารถเผชิญปัญหาด้วยตนเอง (นิรันดร์ จุลทรัพย์, 2551)

3. กระบวนการให้คำปรึกษา คือ ขั้นตอนของการให้คำปรึกษา ซึ่งมีนักจิตวิทยาให้คำปรึกษาได้แบ่งขั้นตอนการให้คำปรึกษาไว้ ดังนี้ (1) ขั้นสร้างสัมพันธภาพ (2) ขั้นทำความเข้าใจ และ (3) ขั้นการเปลี่ยนแปลง (Nelson-Jones, 2012) และยังมีขั้นตอนการให้คำปรึกษาแบบ 6 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ขั้นเริ่มให้คำปรึกษา (2) ขั้นรวบรวมข้อมูล (3) ขั้นตั้งเป้าหมายเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหา (4) ขั้นการวางแผนการแก้ไขปัญหาให้ผู้รับคำปรึกษานำไปปฏิบัติ (5) ขั้นดำเนินการแก้ไขปัญหา และ (6) ขั้นยุติการให้คำปรึกษา (Ivey, D'Andrea, & Ivey, 2011)

จากกระบวนการที่นักจิตวิทยากำหนดไว้ดังกล่าว ผู้เขียนสามารถสรุปแนวทางกระบวนการให้คำปรึกษาได้ ดังนี้ (1) ขั้นสร้างสัมพันธภาพ (2) ขั้นรวบรวมข้อมูลและกำหนดปัญหา (3) ขั้นตั้งเป้าหมายของการให้คำปรึกษา (4) ขั้นวางแผนการแก้ไขปัญหา (5) ขั้นดำเนินการแก้ไขปัญหา และ (6) ขั้นยุติการให้คำปรึกษา

4. คุณลักษณะที่ดีของผู้ให้คำปรึกษา การเป็นผู้ให้คำปรึกษา คือ การช่วยเหลือผู้อื่นให้สามารถแก้ไขปัญหาของตนเอง และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ดังนั้น ผู้ให้คำปรึกษาจึงควรมีคุณลักษณะสามารถรับรู้ความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษาตามความเป็นจริง มีความใส่ใจ ให้ความรู้สึกอบอุ่นใจ ไว้วางใจและเป็นกัลยาณมิตร มีความจริงใจ เปิดเผยทัศนคติของตนเอง มีความรู้ มีความมั่นใจในตนเอง สื่อสารกับบุคคลอื่นได้ชัดเจน มีองค์ความรู้และนำมาใช้ในการให้คำปรึกษา (Brammer & MacDonald, 1999) อีกทั้งผู้ให้คำปรึกษาต้องตระหนักและเข้าใจในค่านิยมของตนเอง มีประสบการณ์ในโลกส่วนตัวของผู้อื่น สามารถปรับตัวและพัฒนาตนเอง (Patterson & Welfel, 1999) ผู้ให้คำปรึกษาต้องเป็นบุคคลมีพฤติกรรมที่สร้างสรรค์ มีคุณค่าและเป็นประโยชน์ ให้เกียรติผู้อื่น สร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ รู้สึกอบอุ่นใจ มีวิธีที่ช่วยให้ตนเองมีชีวิตชีวาตระหนักถึงความแตกต่างของผู้รับคำปรึกษา (เพชรสุตา เพชรใส, 2547) นอกจากนั้นผู้ให้คำปรึกษายังต้องเป็นบุคคลที่จัดปัญหาของตนเองได้ดี สามารถให้คำปรึกษาผู้อื่นได้และเป็นตัวแบบแก่ผู้รับคำปรึกษาได้ดี มีเมตตา มีความเอื้ออาทรต่อเพื่อนมนุษย์ ตั้งอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม และนอกจากจะเป็นผู้เคารพสิทธิผู้อื่นแล้วยังรักษาความลับของผู้รับคำปรึกษา มีวิชาชีพผู้ให้คำปรึกษาด้วยเช่นกัน (ศิริบุรณ์ สายโกสม, 2553)

ทั้งนี้ การเป็นผู้ให้คำปรึกษาที่ดีนั้น คุณลักษณะการเป็นผู้ให้คำปรึกษาจึงมีความสำคัญที่จะส่งผลให้การให้คำปรึกษาบรรลุเป้าหมาย ผู้ให้คำปรึกษาได้รับความไว้วางใจจากผู้รับคำปรึกษา อีกทั้งยังทำให้วิชาชีพผู้ให้คำปรึกษามีมาตรฐานและได้รับการยอมรับทางสังคม

5. จรรยาบรรณวิชาชีพการให้คำปรึกษา มีความสำคัญต่อการเป็นผู้ให้คำปรึกษา เนื่องจากการให้คำปรึกษานี้มีความเชื่อมโยงกับข้อมูลส่วนตัวและสิทธิส่วนบุคคลของผู้รับคำปรึกษา จึงมีแนวการปฏิบัติ คือ (1) ให้การยอมรับและศรัทธาในวิชาชีพการให้คำปรึกษา (2) เป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ (3) เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ให้กำลังใจผู้รับคำปรึกษาด้วยความจริงใจ (4) มีวิสัยทัศน์ ทนต่อโลกการเปลี่ยนแปลง (5) ให้คำปรึกษาตามหลักวิชาชีพ (6) รักษามาตรฐานและวิชาชีพ (7) ยุติการให้คำปรึกษาและส่งต่อไปยังบุคคลที่เหมาะสม เช่น เมื่อเห็นว่านอกเหนือความสามารถของตน (8) รักษาความลับของผู้รับคำปรึกษา เว้นแต่ได้รับการยินยอมจากผู้รับคำปรึกษา (9) เคารพสิทธิผู้รับคำปรึกษาและไม่แสวงหาประโยชน์จากผู้รับคำปรึกษา (สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย, 2552)

6. ทฤษฎีการให้คำปรึกษาที่มีความสำคัญต่อการให้คำปรึกษา เนื่องจากการรวบรวมข้อมูลที่ปฏิบัติกันมาแล้วแบ่งไว้เป็นแบบแผน บอกถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นเป็นการกำหนดทิศทางว่าจะดำเนินการอย่างไร อีกทั้งมนุษย์มีพฤติกรรมที่แตกต่างกันจึงต้องสร้างระเบียบแบบแผนพฤติกรรมมนุษย์ให้อยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข (พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และวิไลลักษณ์ พงษ์โสภา, 2557) ทฤษฎีเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาที่สามารถนำมาใช้สำหรับสถานศึกษาและสอดคล้องกับช่วงวัยของนักเรียน เช่น ทฤษฎีแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ที่มีแนวคิดที่ว่า มนุษย์มีความซื่อสัตย์มีความดีมาตั้งแต่กำเนิด มนุษย์คิดในเชิงบวก มนุษย์นับถือตนเอง มีทัศนคติต่อตนเองในทางบวก สามารถพัฒนาตนเองได้ตามความเหมาะสมและตามศักยภาพของตน การให้คำปรึกษาแบบยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง เป็นการให้คำปรึกษาที่เน้นความสำคัญต่อตัวบุคคล ไม่ใช่เน้นที่ปัญหา ให้ความสำคัญด้านความรู้สึกของผู้รับคำปรึกษามากกว่าสติปัญญา สนใจในภาวะปัจจุบันของผู้รับคำปรึกษามากกว่าเรื่องราวในอดีต เน้นการมีสัมพันธภาพในการให้คำปรึกษา เพราะจะทำให้เกิดความเจริญทางด้านอารมณ์ (Rogers, 1961) ทฤษฎีแบบพฤติกรรม

นิยม มีแนวคิดว่ามีพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ ซึ่งการเรียนรู้สามารถจัดให้เกิดขึ้นได้จากสภาพแวดล้อมภายใต้เงื่อนไขแบบต่าง ๆ การเรียนรู้เดิมสามารถหมดไปและการเรียนรู้ใหม่ก็เกิดขึ้นได้ ในขณะเดียวกันมนุษย์ก็สามารถควบคุมพฤติกรรมตนเองได้แม้จะตกอยู่ในอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม การให้คำปรึกษาแบบพฤติกรรมนิยมจะชี้เฉพาะพฤติกรรมที่เป็นปัญหาซึ่งพฤติกรรมนั้นสามารถสังเกตได้ ประเมินได้ มีการวางเป้าหมายการให้คำปรึกษาไว้อย่างชัดเจน และพิจารณาเลือกแนวทางแก้ไขปัญหานั้นที่เหมาะสมเฉพาะบุคคล (อาภา จันทรสกุล, 2545)

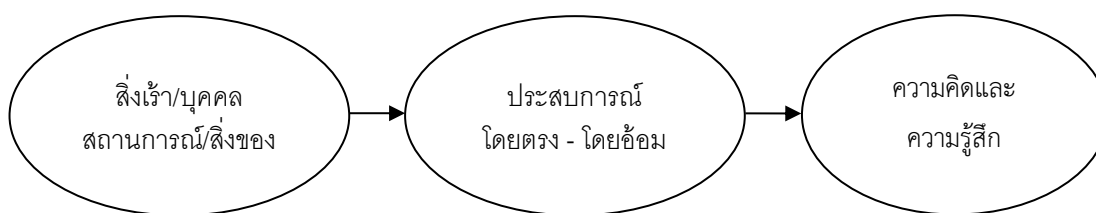
ทฤษฎีให้คำปรึกษาแบบพิจารณาเหตุผล อารมณ์ และพฤติกรรม (Rational Emotional Behavior Therapy--REBT) ทฤษฎีนี้มีแนวคิดที่ว่า อารมณ์ เหตุผล และพฤติกรรมของบุคคลมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งสภาพความคิดและการรับรู้สภาพการณ์ต่าง ๆ เป็นตัวก่อให้เกิดอารมณ์และส่งผลต่อพฤติกรรมของบุคคล (วัชร ทรัพย์มี, 2556) ทฤษฎีนี้เน้นที่ความสัมพันธ์ระหว่างความคิด อารมณ์ และพฤติกรรมของมนุษย์ การให้คำปรึกษาโดยผู้ให้คำปรึกษาจะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาหลุดพ้นจากความคิดความเชื่อที่ไร้เหตุผล (illogical ideas) อันทำให้เกิดอารมณ์ที่รุนแรง ทำร้ายตนเอง โดยผู้ให้คำปรึกษาจะใช้วิธีให้คำปรึกษาที่รวดเร็ว และนำทาง โดยการชี้แนะ สั่งสอน สาธิต ได้แย้ง ให้ผู้รับคำปรึกษาเห็นว่า ความเชื่อก่อให้เกิดอารมณ์รุนแรงตามมา สาเหตุของอารมณ์ทางลบที่รุนแรงเกิดจากความเชื่อและทัศนคติที่มีต่อสถานการณ์นั้น ๆ ไม่ใช่เกิดจากสิ่งเร้าและสถานการณ์โดยตรง ผู้ให้คำปรึกษาจะต้องช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาเปลี่ยนแปลงความคิด ให้ความหมายจากสถานการณ์ที่ทำให้ผู้รับคำปรึกษามีอารมณ์ทางลบเปลี่ยนอารมณ์ให้เป็นบวก มีความคิดที่สร้างสรรค์ (อาภา จันทรสกุล, 2545) ทฤษฎีแนวพุทธศาสตร์ ผู้ให้คำปรึกษาต้องช่วยนำหลักธรรมคำสอนตามแนวพุทธศาสตร์มาใช้ให้คำปรึกษาตามแนวพุทธจิตวิทยา ทฤษฎีแนวพุทธศาสตร์มีแนวคิดในธรรมชาติของมนุษย์เกี่ยวกับโลกและชีวิตว่ามีความเป็นไปตามธรรมชาติ คือ เป็นไปตามเหตุและปัจจัย เป็นไปอย่างมีกฎ คือ (1) กฎแห่งไตรลักษณ์ และ (2) มนุษย์สามารถฝึกได้และพัฒนาได้ การให้คำปรึกษาในแนวพุทธศาสตร์เน้นความเป็นกัลยาณมิตร ความมีคุณธรรมในจิตใจ คือ มีพรหมวิหารสี่ ที่แสดงออกภายนอกต่อผู้รับคำปรึกษาด้วยสังคหวัตถุ (อาภา จันทรสกุล, 2545)

การให้คำปรึกษาแต่ละปัญหาคควรเลือกใช้ทฤษฎีการให้คำปรึกษาที่สัมพันธ์กับปัญหาและบุคลิกภาพของผู้รับคำปรึกษา เนื่องจากแต่ละทฤษฎีมีแนวคิดด้านธรรมชาติของมนุษย์ที่แตกต่างกันหรืออาจคล้ายกันบางอย่างกรณี และในบางปัญหาของผู้รับคำปรึกษาอาจใช้หลายทฤษฎีร่วมกันในการช่วยเหลือในกระบวนการให้คำปรึกษา ดังนั้น ทฤษฎีการให้คำปรึกษาจึงมีความสำคัญประการหนึ่งต่อการให้คำปรึกษา

7. การฝึกฝนวิธีการให้คำปรึกษา ผู้ให้คำปรึกษาที่ดีมีประสิทธิภาพ นอกจากจะเป็นผู้มีความรู้เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา และทฤษฎีการให้คำปรึกษาแล้วยังต้องมีความชำนาญหรือมีประสบการณ์การให้คำปรึกษา ต้องเข้าใจความหมายของการให้คำปรึกษา โดยการเข้าใจและพฤติกรรม อีกทั้งการสื่อความหมายให้ชัดเจน รู้จักสถานการณ์ และเวลา มีความรู้ความเข้าใจและมีทักษะเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา เช่น การใส่ใจ (attention skills) การฟัง (listening skills) การถาม (questioning skills) การทวนซ้ำ (repeating skills) การสะท้อนความรู้สึก (reflection skills) การทำให้กระจ่าง (clarification skills) การให้ข้อมูล (informational skills) การสรุปประเด็น (issue summary skills) การให้กำลังใจ (encouragement skills) และการเผชิญหน้า (encounter skills) ผู้ให้คำปรึกษาต้องฝึกฝนจนสามารถนำไปปฏิบัติได้อย่างคล่องแคล่วและถูกต้อง ทักษะที่ใช้มากที่สุด คือ การฟัง การสะท้อนความรู้สึก การทวนซ้ำ การถาม การตีความ การทำให้กระจ่าง การให้กำลังใจ การให้ข้อมูล การสรุป และการเผชิญหน้า ตามลำดับ เมื่อครุมีความสามารถด้านวิธีการให้คำปรึกษาแล้วจะสามารถให้คำปรึกษาแก่นักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมาย

การมีความคิดและความรู้สึกที่ดีต่อการเป็นผู้ให้คำปรึกษาและต่อวิชาชีพการให้คำปรึกษาเป็นเรื่องสำคัญต่อการเป็นผู้ให้คำปรึกษา การสะท้อนความคิด ความรู้สึก ถ้าเป็นไปในทิศทางบวกต่อสิ่งใดจะทำให้พฤติกรรมที่แสดงออกเป็นไปในทางที่พึงพอใจ ถ้าเป็นไปในทิศทางลบก็จะเป็นพฤติกรรมที่แสดงออกในทางตรงข้าม ถ้าผู้ให้คำปรึกษามีความคิดที่ดีต่อการให้คำปรึกษาก็จะมีความเต็มใจที่จะให้คำปรึกษา มีความเข้าใจต่อผู้รับคำปรึกษา มีความมุ่งมั่นที่จะช่วยให้ผู้รับคำปรึกษา พบความสำเร็จหรือความสุขตามเป้าหมาย ความคิดและความรู้สึกที่ดีจึงสำคัญที่จะส่งผลให้การให้คำปรึกษานั้นมีประสิทธิภาพ

ความคิดและความรู้สึกต่อการแสดงออกและการกระทำในสังคม การอดทน ความเชื่อ ในเหตุการณ์หนึ่ง ๆ ไปในทางที่ชอบหรือไม่ชอบ (Wilkinson & Campbell, 1997) และความรู้สึกความเข้าใจที่มีแนวโน้มในการนำไปสู่การสนองตอบบุคคล สิ่งของหรือเรื่องราวต่าง ๆ ในแนวทางที่พึงประสงค์และไม่พึงประสงค์ (Allport, 1961) ความรู้สึกนึกคิด และการแสดงออกทางพฤติกรรม ซึ่งพฤติกรรมมีสองลักษณะ คือ พฤติกรรมภายนอกที่สังเกตได้จากคำพูด ท่าทาง หน้าตา และพฤติกรรมภายใน ซึ่งไม่สามารถสังเกตได้ คือ การจินตนาการ ความคิด และความรู้สึก (ซูซีฟ อ่อนโคสูง, 2552) สิ่งที่ทำให้เกิดความคิดเป็นด้านบวกหรือด้านลบ คือ (1) ประสบการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ ต่อบุคคล หมู่คณะ และเรื่องราวต่าง ๆ หรือสถานการณ์ที่คุ้นเคย ซึ่งเป็นประสบการณ์ทางอ้อม ดังนั้น ความคิดและความรู้สึกจึงเกิดจากที่บุคคลนั้นมีประสบการณ์โดยตรงและทางอ้อม (2) ค่านิยมและการตัดสินใจเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความคิดและความรู้สึกเดียวกันหรือแตกต่างกันตรงที่คนมอง ถ้าบุคคลใดมีประสบการณ์พึงพอใจต่อสิ่งนั้นก็จะมีแนวโน้มที่จะมีความคิดในด้านบวกในสิ่งนี้เช่นเดียวกัน ถ้ามีประสบการณ์ที่ตี ก็จะมีความคิดและความรู้สึกที่ตี ดังแสดงในภาพ 1

ภาพ 1 จิตวิทยาเพื่อการปรับตัวในชีวิต

อิทธิพลที่ยังทำให้เกิดความคิดและความรู้สึก ครอบครัวยุคและบิดามารดาเป็นส่วนหนึ่งที่จะถ่ายทอดความคิด ค่านิยม และความเชื่อต่าง ๆ ทั้งที่เจตนาและไม่เจตนา นอกจากบิดามารดาแล้วยังมีผู้อื่น เช่น การพบปะเพื่อน พี่ ครู โดยเฉพาะครู สอนระดับประถมศึกษาจะมีอิทธิพลมากต่อความคิดและความรู้สึกของนักเรียน ทั้งในด้านสถานศึกษาและการเรียน สื่อมวลชน ก็มีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงความคิดทั้งทางบวกและทางลบ และยังเป็นแหล่งถ่ายทอดทางสังคม (Secord & Backman, 1964) สิ่งที่ทำให้บุคคลเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิด ได้แก่ (1) การใส่ใจ (attention) บุคคลต้องสนใจเกี่ยวกับข่าวสารต่าง ๆ (2) ความเข้าใจ (comprehension) เมื่อทราบข่าวสารแล้วจะต้องมีความเข้าใจ (3) การยอมรับ (acceptance) ขึ้นอยู่กับความเชื่อถือของผู้เปลี่ยนความคิดด้วย (4) การเก็บความจำ (retention) เป็นการเก็บความจำของความคิดและความรู้สึกที่เกิดขึ้น ซึ่งเป็นทั้งข่าวสารและลักษณะของผู้เปลี่ยน (5) การกระทำ (action) เป็นขั้นที่สำคัญที่สุด เพราะจุดหมายของการเปลี่ยนความคิดและความรู้สึก ก็คือ การให้บุคคลเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม (McGuire, 1969) ความคิดและความรู้สึกในการให้คำปรึกษาสำคัญต่อการให้คำปรึกษา ซึ่งจะทำให้ผู้รับคำปรึกษายอมรับและการให้คำปรึกษาบรรลุเป้าหมาย จึงควรมีความคิด ดังนี้ (1) การมองโลกในแง่ดี มองว่า มนุษย์มีศักยภาพที่จะพัฒนาตนเอง แก้ไขปัญหาชีวิตด้วยตนเอง (2) ผู้ให้คำปรึกษาต้องศรัทธาในวิชาชีพให้คำปรึกษา (3) เต็มใจให้คำปรึกษา เต็มใจช่วยเหลือให้ผู้รับคำปรึกษา ค้นพบแนวทางแก้ไขปัญหา (4) เข้าใจถึงความเชื่อของมนุษย์ ความเชื่อเป็นแนวทางหนึ่งที่น่าไปสู่การตัดสินใจเลือกในสิ่งที่ดีสำหรับตน (อาดัม นีละไพจิตร, 2553)

ดังนั้น ความรู้สึกและความคิดในตัวบุคคลเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการให้คำปรึกษา เนื่องจากการมองสิ่งต่าง ๆ เป็นเชิงบวกและเชิงลบ การคิดที่ดีเป็นเชิงบวกต่อการให้คำปรึกษาและมีความรู้สึกที่ดีต่อบุคคลหรือสิ่งต่าง ๆ จะช่วยส่งผลให้สามารถให้คำปรึกษาได้ด้วยความสำเร็จราบรื่น นำไปสู่เป้าหมายของผู้ให้คำปรึกษาและการให้คำปรึกษาและช่วยให้ผู้รับคำปรึกษาพบทางเลือกในการแก้ไขปัญหาของตนและอยู่ร่วมในสังคมอย่างมีความสุข

จากสภาพปัจจุบันและปัญหาที่พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ไม่พึงประสงค์ ซึ่งพฤติกรรมเหล่านี้จะส่งผลเสียต่อตัวนักเรียนเอง ทั้งปัจจุบันและอนาคต อีกทั้งมีผลกระทบต่อบรรยากาศ สังคม และประเทศชาติ ดังนั้น การที่ครูผู้อยู่ใกล้ชิด

นักเรียน ดูแลและปกครองนักเรียนในโรงเรียนต้องมีหน้าที่ช่วยเหลือนักเรียน การให้คำปรึกษานักเรียนเป็นวิธีการหนึ่งในการช่วยเหลือ การให้คำปรึกษาที่มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายของการให้คำปรึกษา ถ้าครูมีความสามารถที่จะให้คำปรึกษาแก่นักเรียนให้บรรลุความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ และสิ่งที่จะส่งผลให้ครูสามารถให้คำปรึกษาได้ดีมีประสิทธิภาพ ก็คือ (1) ความรู้เกี่ยวกับการให้คำปรึกษา คือ ความรู้ด้านจิตวิทยาการให้คำปรึกษา ความรู้ด้านทฤษฎีการให้คำปรึกษา (2) ความสามารถในการให้คำปรึกษา คือ การได้รับการฝึกฝน ความชำนาญ มีวิธีการในการให้คำปรึกษา เช่น การฟัง การใส่ใจ การถาม การสะท้อนความรู้สึก การทำให้กระจ่าง การให้ข้อมูล การสรุปประเด็น การให้กำลังใจ การเผชิญหน้า และ (3) ด้านความคิดและความรู้สึกที่ดีต่อการให้คำปรึกษา คือ มีความคิดและความรู้สึกในทางบวกต่อการให้คำปรึกษา มีความรักและศรัทธาในความเป็นครูผู้ให้คำปรึกษา มีความเมตตาต่อเพื่อนมนุษย์ มีความเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ เข้าใจความคิดและความรู้สึกของนักเรียน หรือผู้รับคำปรึกษา มุ่งที่จะช่วยเหลือเพื่อนมนุษย์หรือผู้รับคำปรึกษาด้วยความเต็มใจ ด้วยความเมตตา ความจริงใจ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้รับคำปรึกษา หรือนักเรียนยอมรับและให้ความไว้วางใจในตัวครูผู้ให้คำปรึกษา ดังนั้น ผู้ให้คำปรึกษาที่มีความรู้ด้านจิตวิทยาและทฤษฎีการให้คำปรึกษา จะเป็นแนวทางช่วยเหลือนักเรียนในสถานศึกษาได้ถูกต้องตามหลักการและวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสม อีกทั้งการได้ฝึกฝนวิธีการให้คำปรึกษาก็จะทำให้เกิดความสามารถความชำนาญต่อการให้คำปรึกษาตามกระบวนการ สามารถใช้ทักษะการให้คำปรึกษาต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง เช่น การถาม การฟัง การทวนซ้ำ การสะท้อนความรู้สึก การตีความหมาย การให้กำลังใจ การให้ข้อมูลและการสรุป เป็นต้น อีกทั้งยังสามารถใช้ทฤษฎีให้คำปรึกษาที่สอดคล้องกับปัญหาของผู้รับคำปรึกษาประกอบการให้คำปรึกษา และการมีความคิดและความรู้สึกที่ดีต่อการเป็นผู้ให้คำปรึกษา เป็นสิ่งสำคัญที่จะส่งผลต่อการให้คำปรึกษาที่ให้มีประสิทธิภาพ และบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมาย

การวิเคราะห์แนวทางการให้คำปรึกษาในสถานศึกษา ผู้เขียนวิเคราะห์ได้ว่า การให้คำปรึกษาในสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากว่าปัจจุบันสังคมโลกเปลี่ยนแปลงไป เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการดำเนินชีวิตของมนุษย์ เทคโนโลยีอาจนำมาซึ่งประโยชน์ในการทำงาน เพื่อประโยชน์ต่าง ๆ แต่ในอีกด้านหนึ่งเทคโนโลยีอาจทำให้เกิดผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตและสังคม เช่น กรณีเด็กติดเกม ใช้โทรศัพท์มือถือในทางที่ไม่เป็นประโยชน์หรือเป็นโทษแก่ตนเอง สังคมครอบครัวขาดการปฏิสัมพันธ์กัน เนื่องจากใช้เวลาในการสื่อสารโลกโซเชียล เป็นต้น อีกทั้งปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กก็มีมากมาย เช่น ปัญหาด้านการเรียน ผลการเรียนไม่ดี คิดว่าตนเองเรียนไม่เก่ง ปัญหาทางเศรษฐกิจ ครอบครัวยากจน พ่อแม่ทอดทิ้งหรือแยกทางกัน ปัญหาความสัมพันธ์กับเพื่อน ปัญหาด้านสุขภาพและความไม่พึงพอใจในรูปลักษณ์ของตน เป็นต้น

ปัญหาดังกล่าวส่งผลต่อพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน เช่น มีพฤติกรรมก้าวร้าว ก่อการทะเลาะวิวาทกัน กลั่นแกล้งเพื่อนร่วมชั้น ไม่ปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของสังคม ขอบังคับและกฎหมาย ดิตยาเสพติด เทียวกลางคืน ไปในสถานที่เสี่ยงต่อการประพฤตินอพงประสงค์หนีออกจากบ้าน หนีเรียน ไข้จากไม่สุขภาพ สมาริสน์ เป็นโรคซึมเศร้า ทำร้ายผู้อื่น และทำร้ายตนเอง การให้คำปรึกษาแก่นักเรียนในสถานศึกษาจึงเป็นการช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ไขปัญหา ซึ่งจะช่วยป้องกัน แก้ไข และพัฒนาพฤติกรรมของนักเรียน ให้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์เป็นพฤติกรรมที่สามารถอยู่ร่วมในสังคมได้เป็นปกติ ดังนั้น ครูผู้ให้คำปรึกษานักเรียนในสถานศึกษาจึงควรต้องมีความรู้ด้านจิตวิทยาให้คำปรึกษาเพื่อนำความรู้มาประกอบในการให้คำปรึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อมีความรู้แล้วนำความรู้ไปฝึกฝนวิธีการให้คำปรึกษาให้ถูกต้องตามกระบวนการ เช่น การถาม คือ การใช้คำถามที่ถูกต้องสอดคล้องกับปัญหาของผู้รับคำปรึกษาและได้ข้อมูลจากผู้รับคำปรึกษา การฟังอย่างตั้งใจจะได้ข้อมูลเรื่องราวที่เชื่อมโยงกัน การสะท้อนความรู้สึก คือ การบอกให้ผู้รับคำปรึกษาพูดถึงความรู้สึกของตนเอง การสรุป คือ การสรุปเนื้อความเรื่องราวตลอดจนแนวทางที่จะดำเนินการต่อไปให้ผู้รับคำปรึกษาทราบ อีกทั้งครูผู้ให้คำปรึกษาควรมีความรู้ทักษะการให้คำปรึกษาอื่น ๆ เช่น การตีความหมาย การให้กำลังใจ การทวนซ้ำ ซึ่งการมีพื้นฐานการให้คำปรึกษาจะส่งผลดีต่อการช่วยเหลือนักเรียน ครู และผู้ปกครอง อีกทั้งบุคคลที่จะทำหน้าที่ดังกล่าวให้มีประสิทธิภาพได้ต้องมีความพึงพอใจในหน้าที่ กล่าวคือ มีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ให้คำปรึกษา มีความพึงพอใจที่จะเรียนรู้ อีกทั้งต้องเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ มีทักษะการแก้ไขปัญหามีคุณธรรม จริยธรรม มีการดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

บทสรุป

สำหรับเป็นแนวทางการให้คำปรึกษาในสถานศึกษาแก่ครูที่ต้องให้คำปรึกษานักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเลือกแนวทางแก้ไขปัญหได้ด้วยตนเอง สามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมอันพึงประสงค์ได้ และสามารถอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข อนึ่ง การที่ครูจะให้คำปรึกษานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ ครูจะต้องมีความรู้ความสามารถและมีคุณลักษณะที่ดีต่อการเป็นผู้ให้คำปรึกษา คือ ครูควรได้รับความรู้ด้านจิตวิทยาให้คำปรึกษา อีกทั้งทฤษฎีการให้คำปรึกษาเพื่อนำมาใช้ในการให้คำปรึกษานักเรียน นอกจากได้รับความรู้แล้ว ครูควรได้รับการฝึกฝนการให้คำปรึกษาเพื่อให้ความชำนาญและเกิดทักษะในการให้คำปรึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อผู้รับคำปรึกษาให้ได้รับการช่วยเหลือ พบแนวทางการแก้ไขปัญหานอกจากนั้นครูผู้ให้คำปรึกษาจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อการเป็นผู้ให้คำปรึกษา ทัศนคติที่ดีคือความพึงพอใจในการช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถแก้ไขปัญหาดำเนินชีวิตอย่างสร้างสรรค์และอยู่ในสังคมได้อย่างปกติ

ข้อเสนอแนะ

การให้คำปรึกษาเป็นบทบาทหนึ่งที่มีความสำคัญ ที่จะช่วยให้เด็กและเยาวชนมีความประพฤติที่ดี สามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้ปกติและดำรงตนได้อย่างมั่นคง สร้างสรรค์สังคมให้เจริญก้าวหน้า อีกทั้งเป็นกำลังสำคัญของชาติต่อไป ดังนั้น องค์กรเอกชนหรือหน่วยงานของรัฐ ควรดำเนินการสนับสนุนให้ครูมีความรู้มีความเข้าใจ มีความสามารถและมีทัศนคติที่ดีต่อการให้คำปรึกษาในสถานศึกษา เพื่อช่วยเหลือ ป้องกัน แก้ไขและพัฒนาเด็กและเยาวชนให้เป็นทรัพยากรของชาติที่มีคุณภาพอย่างจริงจัง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. ผู้แต่ง.
- คมเพชร ชัตรศุภกุล. (2529). *การแนะแนวเบื้องต้น*. ไทยวัฒนาพานิช.
- ชูชีพ อ่อนโคกสูง. (2552). *จิตวิทยาการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 2). ไทยวัฒนาพานิช.
- นิรันดร์ จุลทรัพย์. (2551). *การแนะแนวเบื้องต้น* (พิมพ์ครั้งที่ 3). มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์, คณะศึกษาศาสตร์.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา และวิไลลักษณ์ พงษ์โสภา. (2557). *ทฤษฎีและเทคนิคการให้บริการปรึกษา*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพชรสุดา เพชรใส. (2547). *การศึกษาและการพัฒนาสมรรถภาพในการให้คำปรึกษาสำหรับครูแนะแนว*. ปรินทิฟานิช การศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วัชร ทรัพย์มี. (2556). *ทฤษฎีให้บริการปรึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 7). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศิริบุรณ์ สายโกสม. (2553). *หลักการพื้นฐานการให้บริการปรึกษา*. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สมาคมแนะแนวแห่งประเทศไทย. (2552). *เอกสารรายงานการประชุมใหญ่สามัญ ประจำปี 2551*. ผู้แต่ง.
- อาดัม นิละไพจิตร. (2553). *การศึกษาและพัฒนาสมรรถนะการให้คำปรึกษาสำหรับครูโรงเรียนเอกชนสอนภาษาอิสลาม*. ปรินทิฟานิชการศึกษาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อาภา จันทรสกุล. (2545). *ทฤษฎีและเทคนิคการปรึกษาในสถาบันการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 10). มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, คณะศึกษาศาสตร์.
- Allport, G. W. (1961). *Pattern and growth in personality*. Holt, Rinehart, & Winston.
- Brammer, L. M., & MacDonald, G. (1999). *The helping relationship: Process and skills* (7th ed.). Allyn & Bacon.
- Burks, H. M., & Steffire, B. (1979). *Theories of counseling* (3rd ed.). McGraw-Hill.
- Dryden, W., & Feltham, C. (1994). *Developing counsellor training*. Sage.

- George, R. L., & Cristiani, T. S. (1995). *Counseling: Theory and practice* (4th ed.). Allyn & Bacon.
- Holcomb-McCoy, C. C. (2000). Multicultural counseling competencies: An exploratory factor analysis. *Journal of Multicultural Counseling and Development*, 28(2), 83-97.
- Ivey, A. E., D'Andrea, M. J., & Ivey, M. B. (2011). *Theories of counseling and psychotherapy: A multicultural perspective* (7th ed.). Sage.
- McGuire, W. J. (1969). The nature of attitudes and attitude change. In E. Aronson & G. Lindzey (Eds.), *The handbook of social psychology* (2nd ed., pp. 136-314). Addison-Wesley.
- Nelson-Jones, R. (2012). *Introduction to counselling skills: Text and activities* (4th ed.). Sage.
- Patterson, L. E., & Welfel, E. R. (1999). *The counseling process* (5th ed.). Brooks/Cole.
- Rogers, C. R. (1961). *On becoming a person: A therapist's view of psychotherapy* (8th ed.). Houghton Mifflin.
- Secord, P. F., & Backman, C. W. (1964). *Social psychology*. McGraw-Hill.
- Wilkinson, J. D., & Campbell, E. A. (1997). *Psychology in counseling and theoretical*. John Wiley & Sons.
- Wrenn, C. G. (1951). Training of vocational guidance workers. *Journal of Counseling and Development*, 29(6), 414-419.